

N:o 39.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1891, kl. 12 midd.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående formen för äktenskaps afslutande.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet öfverlemnad motion, n:o 153, har herr *P. Waldenström* åter upptagit sin vid sistlidne års riksdag gjorda framställning i fråga om rätt för medlemmar af svenska statskyrkan, som inom henne begått nattvarden, att, om de så önska, få sitt äktenskap afslutadt inför borgerlig myndighet.

Under erinran nemligen, huru som det hvarken för staten, kyrkan eller kontrahenterna sjelfva kunde vara gagneligt, att en kyrklig handling såsom vigseln påtvingas de sistnämnde, ehuru de anse en dylik ceremoni fullkomligt värdelös, ja, måhända öppet uttala sitt förakt för densamma, samt huru det för vigselförrättaren måste vara vidrigt att nödgas utföra en kyrklig akt, som han icke kan betrakta annorlunda än såsom en osanning, hemställer motionären,

»att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af nu gällande bestämmelser om formen för äktenskaps ingående, att äktenskap mellan medlemmar af svenska kyrkan, som det önska, må kunna afslutas inför borgerlig myndighet.»

I sitt utlåtande i anledning af motionärens vid sistlidna års riksdag väckta förslag yttrade lagutskottet bland annat:

»Enligt gällande lag erfordras i allmänhet vigsel af prest inom svenska kyrkan för afslutande af äktenskap. Undantag från denna

regel hafva emellertid af lagstiftningen medgifvits. Salunda skall, enligt § 5 i förordningen den 31 oktober 1873, äktenskap mellan dem, hvilka begge tillhöra samma främmande trossamfund, med sådant presterskap, att Konungen funnit åt detsamma kunna anförtros att vigsel med laga verkan förrätta och förty rättighet dertill medgifvit, afslutas med vigsel efter samfundets kyrkobruk. Tillhöra de olika främmande kyrkosamfund med sådant presterskap, som nyss är nämndt, eller är blott endera medlem af dylikt samfund; då må äktenskapet kunna afslutas antingen medelst vigsel, förrättad af dertill berättigad prest inom enderas trossamfund eller inför borgerlig myndighet. Detsamma gäller i fråga om äktenskap emellan bekännare af främmande kristen troslära och medlem af svenska kyrkan. Enligt förordningen den 20 januari 1863 skall äktenskap mellan kristen och mosaisk trosbekännare afslutas inför borgerlig myndighet. Slutligen må, enligt förordningen den 15 oktober 1880, äktenskap under sistnämnda form ingås af den, som ej blifvit döpt eller inom svenska kyrkan begått nattvarden, men icke heller tillhör främmande trossamfund.

Nu afses med motionärens förevarande förslag, att den borgerliga formen för äktenskaps afslutande skulle i så måtto sidoordnas den kyrkliga, att medlemmar af svenska kyrkan, hvilka äro behörige att få sitt äktenskap besegladt genom kyrklig vigsel, skulle ega frihet att välja mellan den borgerliga och den kyrkliga formen.

Utskottet saknar anledning att här ingå i pröfning af fragan, huru vida den kyrkliga eller den borgerliga formen för äktenskaps ingående är den med handlingens inre väsen mest öfverensstämmande; men det synes utskottet vara höjdt öfver allt tvifvel, att omsorgen om rättsordningens upprätthållande kräfver, att den ena af dessa former uppställes såsom den regelmessiga, så att antingen, sasom nu, den kyrkliga formen föreskrifves såsom regel, hvarifrån endast på grund af särskilda förhållanden undantag må ega rum, eller ock den borgerliga formen göres obligatorisk, naturligtvis med rätt för vederbörande att, om de så önska och äro dertill behörige, tillika undfå kyrklig vigsel.»

Af hufvudsakligen detta skäl afstyrkte utskottet motionärens då föreliggande förslag; och bifölls utskottets hemställan af båda kamrarne utan omröstning.

Det af 1890 års lagutskott sålunda anförda skäl för afstyrkande af valfrihet uti förevarande hänseende finner utskottet fortfarande ega

giltighet, och vill utskottet tillägga, att den nu gällande formen för äkten-
skaps afslutande emellan statskyrkans medlemmar, enligt utskottets öfver-
tygelse, ännu uppbäres af den allmänna rättsuppfattningen hos vårt folk
och att lagstiftningen på förevarande område bör låta sig synnerligen
angeläget vara att icke gå denna rättsuppfattning i förväg.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, föränlåtes utskottet
hemställa,

01 07

att ifrågavarande motion icke må till någon Riks-
dagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 28 april 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Reservationer

af herrar *F. Andersson*, *J. Anderson* och *Mankell*, som ansett, att
utskottet bort tillstyrka åtgärd i motionens syfte.